ՏՆՏԵՍԻ ԿԻՐԱԿԻՆ
ՄԵԾԻ ՊԱՀՈՑ

«Դուն, ով Տէր, որ շինեցիր եկեղեցիդ բարձրագոյն իմաստութեամբ. եւ անոր մէջ տնտես կարգեցիր ճշմարիտ խօսքին բարոզիչները»:

(Շարակաւ)

Քառասնորդաց Մեծի Պահոց, Տնտեսի շաբթուան շրջանին մէջ կը գտնուինք: Կ'ուզէի խօսիլ տնտեսին (1) մասին, եւ որպէս բնաբան առած եմ Ժամերգութեան Օրհնութեան շարականին Ա. գլուխն, 3րդ տունը: Որուն մէջ կ'երգենք.

Առաջին.– Աստուած երկինքի մէջ, իբրեւ տնտես հաստատեց հրեղէններու պետը:
Երկրորդ.– Եդեմի դրախտին մէջ, իբրեւ տնտես դրաւ առաջին մարդը՝ Ադամը:
Երրորդ.– եկեղեցւոյ մէջ, տնտես կարգեց ճշմարիտ Խօսքին Քարոզիչները: Մենք՝ եկեղեցականներս այս պաշտօնը կը ստանանք ձեռնադրութեամբ, որպէս ճշմարիտ Բանին քարոզիչները: Եւ այդ խօսքին աղբիւրն է Աստուածաշունչը: Հին Ուխտին մէջ, Աստուած յաճախ կը խօսէր, կը պատգամէր իր մարգարէներուն եւ թագաւորներուն. անոնք ալ շատ անգամներ այն աստուածային պատգամները գրի կ'առնէին: Ասոր համար քարոզիչին կոչումը կամ պաշտօնը շատ լուրջ եւ ծանր է, մեր կարծածէն շատ աւելի: Ասոր համար Պօղոս առաքեալը կը գրէ մեզի. «Ձեր առաջնորդներուն մտիկ ըրէք եւ անոնց հնազանդեցէք, վասն զի անոնք ձեր հոգիներուն համար կը հսկեն, որպէս թէ՝ հաշիւ պիտի տան» (Եբր. ԺԳ, 1): Այսպէս՝ Աստուած կը խօսի եգեկիէլ մարգարէին ըսելով. «Որդի մարդոյ, ես քեզ Իսրայէլի Տան դէտ դրի: Երբ ինձմէ լսես խօսք՝ դուն պիտի մեռնիս, եւ դուն զայն չզգուշացնես որպէս զի մեղաւորը ապրելու համար՝ իր չար ճամբայէն զգուշանայ, այն մեղաւորը իր անօրէնութեան մէջ պիտի մեռնի, բայց անոր արիւնը քեզմէ պիտի պահանջեմ: Իսկ եթէ դուն մեղաւորը զգուշացնես, եւ անիկա իր մեղքերէն եւ չար ճամբայէն չդառնայ, ան իր անօրէնութեան մէջ պիտի մեռնի, բայց դուն հոգիդ ազատած կ'ըլլաս» (Եզկ. Գ. 17–18):

Այս պատգամը Ներսէս Շնորհալի Հայրապետը կ'ընդլայնէ իր «Թուղթ Ընդհանրական»ին մէջ.– «Եթէ մէկը յօժարութեամբ չլսէ, այլ արհամարհէ, այն որպէս Աստուծոյ դէմ ապստամբող է, կամ եթէ լսելով հանդերձ գործով արդարութիւն չի պտղաբերեր, այլ անգիտոյ հոգիով, անզգամ սրտով եւ անյուսութեամբ մինչեւ իր վախճանը անդարձ կը մնայ մեղքին մէջ, Աստուծոյ եւ իր բոլոր հրեշտակներուն եւ ծեր՝ բոլոր յաղներուն վկայութեամբ՝ Քրիստոսի առջեւ մենք անպարտ ենք անոր արեան համար, որովհետեւ չդաւուեցանք, ոչ ալ դադրեցանք անոր Աստուծոյ խօսքը պատմելէն» (Թղթ. Ընդհ. Ա. էջ 9):

---

(1) Տնտես բառին աշխարհաբարի մէջ իմաստը փոխուած է. երբ տնտես կամ տնտեսուհի ըսուի, կը հասկնանք այն մարդը կամ կինը որ կը գբաղի եկեղեցիի կամ դպրոցի մաքրութեամբ, եւլլն.: Իսկ գրաբարի մէջ, կը հասկնանք մեծ հաստատութեան մը կառավարիչը, վերակացուն, կամ հարուստ մեծ տան մը մատակարարը, հոգացողը եւ բաշխողը:

digitised by A.R.A.R.@

Հին Ուխտին մէջ, այսպէս, Աստուծոյ Մարդերը չ'հաշուեցան, չվախցան Աստուծոյ ճշմարիտ խօսքը քարոզելէ եւ պատգամելէ ժողովուրդին, իշխաններուն եւ թագաւորներուն: Ասոր համար ալ շատերը ևախատուեցան, ծեծուեցան, չարչարուեցան. բանտարկուեցան, քարկոծուեցան, սղոցուեցան, իսկ ուրիշներ այծի մորթերով թափառեցան, կարօտութիւն հաշեցին, անապատներու եւ լեռներու եւ երկրի խոռոչներու մէջ ապրեցան (Տե՛ս Եբր. ԺԲ. 36–37): Իսկ Նոր Կտակարանի մէջ, Աւետարանին սկիզբը, ի յայտ կու գայ երկրորդ Եղիա մարգարէն՝ Յովհաննէս Մկրտիչը, որ Եղիայի հոգին ունէր, քաջ, անվեհեր եւ չէր վախնար ճշմարտութիւնը ըսելէն:

Յովհաննէս Մկրտիչ՝ իրմէ մկրտուելու համար եկող ժողովուրդին կ'ըսէր. «Իժերու ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի գալիք բարկութենէն փախչելու: Ուրեմն՝ ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղներ բերէք» (Ղկս. Գ. 7–8): Հերովդէս թագաւորին ապօրէն կեանքը ննջապատեց եւ չվախցաւ մահէն, որովհետեւ Հերովդէս թագաւոր ապօրէն ձեւով կը կենակցէր իր եղբօր՝ Փիլիպպոսի կնոջ՝ Հերովդիայի հետ: Այս պատճառաւ ալ երիտասարդ հասակին գլխատուեցաւ, 30 տարեկանին: Բայց հոգ չըրաւ, որովհետեւ ճշմարտութեան համար ապրող մարդը՝ մահէն երբեք չվախնար. ապացոյց մեր Վարդանանքը:

Բ.

Յիսուս ալ իր առաքելութեան սկիզբը, սկսաւ քարոզել.

«Ապաշխարեցէք եւ Աւետարանին հաւատացէք» (Մրկ. Ա. 15):

Այսպէս Յիսուս իր աշակերտներով կը պտտէր բոլոր գիւղերը, ագարակները եւ քաղաքները: Կը քարոզէր որ մարդիկ դարձի գալով՝ ապաշխարեն եւ արժանի պտուղներ բերեն: Բայց երբ չէր տեսներ այդ ապաշխարութեան պտուղները, վա՛յ կը կարդար անոնց վրայ:

«Վա՛յ ձեզ, Քորազին, վա՛յ ձեզ, Բեթսայիդա, վասն զի եթէ Տիւրոսի եւ Սիդոնի մէջ եղած լլլայինն այն հրաշքները, որոնք ձեր մէջ եղան, շատոնց մուրձով եւ մոխիրի մէջ նստելով՝ ապաշխարած պիտի լլլային» (Ղկս. Ժ. 13): Ինչպէս նաեւ, Յովնան մարգարէին քարոզութեամբ Նինուէացիք զիղջի եկան թագաւորէն սկսեալ մինչեւ յետինը, պզտիկը: Թագաւորը իր աթոռէն ելաւ եւ վրայէն պատմուճանը հանեց, մուրձ հագաւ մոխիրի վրայ նստաւ: Եւ Նինուէ քաղաքին մէջ մունետիկ կանչել տուաւ ըսելով. Մարդ եւ անասուն, արջառ եւ ոչխար բան մը չուտեն, չարածին եւ ջուր չխմեն: Մարդիկ մուրձ հագնին, եւ բոլոր ոյժով Աստուծոյ աղաղակեն: Եւ ամէն մարդ իր չար ճամբայէն եւ իր բոլոր ոյժով Աստուծոյ աղաղակեն: Եւ ամէն մարդ իր չար ճամբայէն եւ իր ձեռքերուն մէջ եղած անիրաւութենէն ետ դառնայ: Եւ այս ոգիով ապաշխարեցին: Եւ Աստուած տեսաւ անոնց բարի պտուղները ապաշխարութեան, այսինքն՝ իրենց չար ճամբաներէն դարձի գալը. որով Աստուած գթաց եւ այն չարիքը, որ անոնց պիտի բերէր՝ չբերաւ: (Տե՛ս Յովնան Գլխ. Գ):

Երբ մարդիկ ապաշխարութեան բարի պտուղներ բերեն՝ այն ատեն կը փրկուին թէ՛ մարմնով եւ թէ՛ հոգիով:

Անգամ մը Յիսուս տասը բորոտները բժշկելով՝ դրկեց զանոնք քահանաներուն. «անոնցմէ Սամարացի մը երբ տեսաւ թէ բժշկուեցաւ, ետ դարձաւ եւ մեծ ձայնով փառ կու տար Աստուծոյ. երեսի վրայ Յիսուսի ոտքը իյնալով՝ շնորհակալ կ'ըլլար: Յիսուս ըսաւ. Չէ՞ որ տասն ալ մաքրուեցան, իսկ այն իննը ո՞ւր են: Եւ ըսաւ անոր. Ելիր գնա, քու հաւատդ քեզ բժշկեց» (Ղկս. Ժէ.14–19):

digitised by A.R.A.R.@

Գ.

Ուստի ապաշխարութեան պտուղը շատ կարեւոր է մեր կեանքին մէջ, ի մասնաւորի այս պահեցողութեան շրջանին: Եթէ պտուղ չունենանք՝ մեր կատարած Հսկումի եւ Արեւագալի ժամերգութիւնները պիտի պարպուին իրենց իմաստէն եւ խորհուրդէն, եւ պիտի դառնան պարզապէս սովորական հանդէսներ, եթէ անոնցմէ հոգեւոր սնունդ պիտի չքաղենք: որովհետեւ Տէրը իւրաքանչիւրէն պտուղ կը սպասէ եւ կը պահանջէ: Այսպէս կ'ըսէ Եսայի մարգարէն. «Ինչպէս անձրեւը եւ ձիւնը երկինքէն կ'իջնեն եւ հոն չեն դառնար այլ երկիրը կ'ոռոգեն եւ զանիկա պողաքեր եւ արգասաւոր կ'ընեն,

«Իմ բերնէս ելած խօսքն ալ այնպէս պիտի ըլլայ·

«Ինծի պարապ պիտի չդառնայ,

«Այլ իմ կամքս պիտի կատարէ» (Եսա. Ծ.Ե. 10-11):

Եթէ Տիրոջ կամքը չկատարելով՝ պարզ լսողներ ըլլանք, այն ատեն Տէրը մեզ պիտի չճանչնայ ըսելով. «Ձեզ չեմ ճանչնար ուրկէ՞ էք: Մենք պիտի պատասխանենք իրեն. «Տէր, մենք քու առջեւդ կերանք եւ խմեցինք, եւ դուն մեր փողոցներուն մէջ մեզի սորվեցուցիր»:

«Ես Տէրը դարձեալ պիտի ըսէ. Ձեզ չեմ ճանչնար ուրկէ՛ էք. մէկդի կեցէք ինձմէ, բոլոր անիրաւութիւն գործողներդ»: Ճիշդ է, Տիրոջ հետ կերանք եւ խմեցինք, սակայն չապաշխարեցինք, եւ ապաշխարութեան պտուղներ չհրամցուցինք Իրեն: (Տե՛ս Ղկս.. ԺԳ. 26-27):

Դ.

Ինչպէ՞ս կրնանք ապաշխարութեան պտուղներ հրամցնել Տիրոջ:

Քանի որ կը գտնուինք այս Մեծ Պահոց շրջանին, առաջին պատուէրն է պահեցողութիւնը: Եթէ չենք կրնար պահել յիսուն օրերը, գոնեազոնե հինգշաբթի պատճառներով, մինչեւ Ս. Ջատիկը, գոնէ շաբաթուան մէջ Չորեքշաբթի եւ Ուրբաթ օրերը պահ բռնենք: Պահեցողութիւնը շատ օգտակար է թէ՛ հոգիի եւ թէ, մարմնի համար: Ինչպէս նաեւ հեռատեսիլէն հեռու կենանք կրցածնիս չափ: Դժբախտաբար այսօր, հեռատեսիլը տունին մէկ անդամը դարձած է, գիշեր եւ ցերեկ ան միշտ բաց է. հակառակ այնքան գայթակղեցուցիչ տեսարաններուն: Կը յիշեմ ասկէ 20-30 տարիներ առաջ, հեռատեսիլին յայտագիրը մաքուր, դաստիարակիչ էին եւ կրօնական ֆիլմեր կը ցուցադրէին, եւ բաց յայտագիրները միայն կէս գիշերէն ետք ցոյց կու տային, իսկ այսօր, ճիշդ հակառակը՝ գայթակղեցուցիչ եւ լպիրշ ֆիլմերը ցերեկը կամ իրիկունները կը ցուցադրեն, իսկ Քրիստոսի կամ կրօնական դաստիարակչական ֆիլմերը կէս գիշերէն ետքը...:

Վերջապէս ամէն մարդ գիտէ, իր տկարութիւնները այս ինչ կամ այն ինչ բանի հանդէպ: Այսպէս՝ «Քարթ» չխաղալ, նոյնիսկ ժամանցի համար: Հեռու կենալ բոլոր խմիչքներէ, մանաւանդ ծխախոտէ (սիկարէթէ), որ շատ մը հիւանդութիւններու պատճառն է, ասոր նման շատ մը բաներէ, որոնցմէ պէտք է խուսափիլ: Երբ այլեւս հեռատեսիլ չենք դիտեր, եւ անոր փոխարէն Սուրբերու Կեանքը կը կարդանք, կ'աղօթենք: Երբ սրտով եւ հոգիով կապուած ենք աղօթքին, այլեւս կը դադրինք աշխարհիկ հոգերէ եւ կը սկսինք Սբ. Հոգւոյն պտուղները փնտռել. որոնք են. «Սէր, խնդութիւն, խաղաղութիւն, երկայնամտութիւն, քաղցրութիւն, բարութիւն, հաւատարմութիւն, հեզութիւն եւ ժուժկալութիւն» (Գղտ. Ե. 22-23): Այն ատեն հոգ սրտիդ մէջ ցանուած սերմերը պտուղ պիտի տան՝ մէկի տեղ 30, մէկի տեղ՝ 60 եւ մէկի տեղ՝ 100:

«Ով որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ»: Ամէն:

ՎԱՉԷ Ծ. ՎՐԴ. ԻԳՆԱՏԻՈՍԵԱՆ

digitised by A.R.A.R.@